

GPE · REFORÇ

Reforç · 3a avaluació (unitats 6-7)

L'imprescindible dels números i del propòsit del projecte: comptabilitat, fiscalitat, finançament, punt mort i impacte social i ambiental.

3a avaluació · Unitats 6, 7

U6. Comptabilitat, fiscalitat i finançament del projecte

Els **impostos** són les quantitats que ciutadans i empreses aporten a l'Estat per a pagar els **servicis públics** (sanitat, educació, pensions, carreteres). Eixe conjunt de servicis és l'**Estat del benestar**, i pagar impostos és una **responsabilitat ciutadana**, no un castic. La *fiscalitat verda* encarix allò que contamina i premia allò sostenible; l'*economia submergida* (treball en negre, vendes sense factura) resta recursos a tots.

La **comptabilitat** registra allò que entra i ix per a saber què tens, què deus i si guanyes o perds. El **balanç** és una foto del patrimoni i complix sempre la igualtat **Actiu = Patrimoni net + Passiu**: l'actiu és allò que l'empresa té; el patrimoni net i el passiu són d'on ha eixit (recursos propis i deutes). El **compte de resultats** és la pel·lícula del període: **Resultat = Ingressos – Despeses** (positiu, benefici; negatiu, pèrdua).

Per a vore si el projecte és viable es fa un **pressupost**, separant la *inversió inicial* (es paga una vegada: maquinària, web) de les *despeses corrents* (es repetixen: lloguer, matèries primeres). El **punt mort** indica quantes unitats cal vendre per a no perdre: **Punt mort = Costos fixos ÷ (Preu – Cost variable unitari)**, on el parèntesi és el *marge de contribució*. Per últim, el **finançament** pot ser *propi* (no es torna: aportacions dels socis, beneficis reinvertits) o *aliè* (es torna, amb interessos: préstec, ENISA, ajudes de l'IVACE, crowdfunding). Allò més sa és combinar-los.

U7. Impacte social i ambiental: emprendre amb propòsit

Un projecte no es mesura només per allò que guanya, sinó per allò que deixa al lloc on naix. La seua **proposta de valor** es justifica des d'una **necessitat real de l'entorn local**: resol alguna cosa que la comunitat necessita i que un projecte pròxim entén millor que una gran empresa llunyana. Això connecta amb el *desenvolupament econòmic local*: el progrés d'un territori es construeix també des de baix, amb moltes iniciatives xicotetes.

La idea clau de l'impacte és el **retorn local**: la part dels diners que el projecte mou i que es queda en l'economia de proximitat (proveïdors pròxims, ocupació local, servicis de la zona). A major retorn local, major impacte en el territori, encara que la facturació siga la mateixa. L'*economia col·laborativa* (compartir local, maquinària o espai) abaratix l'arrancada i teixix xarxa.

Tota activitat deixa una **petjada ecològica**: recursos que consumix i residus que genera. No fa falta mesurar-la amb exactitud, sinó identificar els seus punts crítics (materials, energia, residus, transport) i reduir-los amb l'**economia circular**: *reduir* (usar menys), *reutilitzar* (usar més temps) i *reciclar* (que torne al cicle), enfront del model lineal d'extraure-produir-tirar. El *consum sostenible* en les compres unix dos objectius: menys impacte i més retorn local.

Tot convergix en el **valor compartit**: dissenyar el projecte perquè guanyar diners i aportar a la comunitat i al planeta siguen la mateixa cosa, ancorant-lo en un o dos **ODS** (Objectius de Desenvolupament Sostenible) reals i demostrables.

EL QUE ÉS ESSENCIAL

- El balanç és una foto del patrimoni: a l'esquerra l'actiu (allò que l'empresa té) i a la dreta el passiu i el patrimoni net (com s'ha finançat).
- El compte de resultats mesura si es guanya o es perd: resultat = ingressos – despeses.
- El punt mort o llindar de rendibilitat és la quantitat de vendes a partir de la qual l'empresa deixa de tindre pèrdues i comença a guanyar.
- El finançament pot ser propi (estalvis dels socis, beneficis reinvertits) o aliè (préstecs, microcrèdits, subvencions, crowdfunding).

- Pagar impostos és una responsabilitat ciutadana que sosté l'Estat del benestar; l'economia submergida perjudica tots en no contribuir.
- Un projecte amb propòsit mesura el seu impacte: el retorn que deixa en l'economia local i la seua petjada ecològica, aplicant l'economia circular (reduir, reutilitzar, reciclar).

VOCABULARI

balanç

actiu

passiu

compte de resultats

punt mort

costos fixos

costos variables

finançament propi

finançament aliè

fiscalitat

economia submergida

petjada ecològica

economia circular

retorn local

EXEMPLES RESOLTS

1. **Punt mort i compte de resultats previsional.** Un equip va a vendre melmelada artesana. Té uns costos fixos de 600 € (lloguer de l'obra i assegurances), cada pot li costa 2 € en matèria primera i envàs, i el vendrà a 5 €. Calcula el punt mort i, si esperen vendre 400 pots, fes el compte de resultats previsional.

Anem per passos.

1. Marge de contribució per pot = preu - cost variable = $5 - 2 = 3$ €. Cada pot venut aporta 3 € a cobrir els costos fixos.

2. Punt mort = costos fixos ÷ marge = $600 \div 3 = 200$ pots. Fa falta vendre 200 pots només per a no perdre; a partir del 201 comença el benefici.

3. Compte de resultats amb 400 pots:

· Ingressos = $400 \times 5 = 2.000$ €

· Costos variables = $400 \times 2 = 800$ €

· Costos fixos = 600 €

· Resultat = $2.000 - 800 - 600 = 600$ € de benefici.

Conclusió: el projecte és viable. Amb 400 pots venen el doble del seu punt mort (200) i guanyen 600 €. El número que han de vigilar és 200: per davall, entrarien en pèrdues.

2. **Quadrar un balanç.** Un projecte té en l'actiu: equip 1.200 €, materials 500 € i diners al banc 800 €. En la part de finançament: aportacions de l'equip 1.500 € i deutes amb proveïdors 400 €, a més d'un préstec l'import del qual falta. Calcula l'import del préstec sabent que el balanç ha de quadrar.

Recordem la igualtat del balanç: **Actiu = Patrimoni net + Passiu.**

1. Total actiu = $1.200 + 500 + 800 = 2.500$ €.

2. Allò que ja coneixem de la dreta = aportacions + proveïdors = $1.500 + 400 = 1.900$ €.

3. El préstec és allò que falta per a quadrar: $2.500 - 1.900 = 600$ €.

Comprovació: $1.500 + 600 + 400 = 2.500$ €, igual que l'actiu. El balanç quadra.

3. **Muntar el pressupost.** Per a arrancar una xicoteta pastisseria, un equip apunta estes despeses: forn 800 €, mostrador 300 €, web 200 €, lloguer mensual 400 €, matèries primeres al mes 350 € i subministraments al mes 100 €. Separa la inversió inicial de les despeses corrents i suma cada grup.

La **inversió inicial** és allò que es paga una sola vegada al principi i dura en el temps; les **despeses corrents** es repetixen cada període.

Inversió inicial: forn 800 + mostrador 300 + web 200 = **1.300 €** (es paguen una vegada).

Despeses corrents mensuals: lloguer 400 + matèries primeres 350 + subministraments 100 = **850 €**

al mes (es paguen cada mes).

Conclusió: l'equip necessita 1.300 € per a començar i, a més, ha d'assegurar-se de cobrir 850 € cada mes amb les vendes. Confondre els dos tipus de despesa és un error típic: la inversió inicial no es repetix, les despeses corrents sí.

4. **Retorn local.** Dos projectes gasten el mateix, 1.000 € al mes. El projecte A compra 700 € a proveïdors del poble i 300 € fora; el projecte B compra 200 € al poble i 800 € fora. Calcula el percentatge de retorn local de cadascun i digues quin té més impacte en la seua comunitat.

El **retorn local** és la part de la despesa que es queda en l'economia de proximitat.

Projecte A: $700 \div 1.000 = 0,70 = 70\%$ de retorn local.

Projecte B: $200 \div 1.000 = 0,20 = 20\%$ de retorn local.

Conclusió: encara que gasten el mateix, el projecte A deixa molts més diners circulant en el seu poble (70 % enfront de 20 %), així que té més impacte en el desenvolupament local. Els diners que es queden tornen a circular: el proveïdor local, al seu torn, compra i ocupa en la zona.

PRACTICA

1. El compte de resultats d'un projecte mostra: ingressos per vendes 9.000 €, compres de materials 3.500 €, lloguer 1.800 €, sous 2.200 €. Calcula el **resultat** i indica si hi ha benefici o pèrdua.
2. Classifica cada partida en **actiu** o en **passiu + patrimoni net** d'un balanç: a) un forn comprat; b) un préstec bancari pendent; c) els diners en el compte corrent; d) les aportacions dels socis.
3. Un projecte ven polseres a 5 € cadascuna. Cada polsera costa 2 € en materials (cost variable) i té uns costos fixos de 600 €/mes. Calcula el **punt mort** en nombre de polseres al mes.
4. Amb les dades de l'exercici anterior (preu 5 €, cost variable 2 €, costos fixos 600 €), calcula el **benefici** si en un mes es venen 350 polseres.
5. Amb les mateixes dades (preu 5 €, cost variable 2 €, costos fixos 600 €, punt mort 200), calcula el **benefici** si es venen exactament 300 polseres, usant la drecera del marge sobre el punt mort.
6. Classifica cada font de finançament en **pròpia** o **aliena**: a) un microcrèdit; b) els estalvis que aporten els socis; c) una subvenció de l'ajuntament; d) els beneficis reinvertits en el projecte.
7. Un obrador de pa vol reduir la seua **petjada ecològica** aplicant l'**economia circular**. Proposa una mesura per a cada principi: reduir, reutilitzar i reciclar.
8. Un balanç té en l'actiu: equip 1.200 €, materials 500 € i banc 800 €. En el finançament: aportacions de l'equip 1.500 €, deutes amb proveïdors 400 € i un préstec d'import desconegut. Calcula l'import del **préstec** perquè el balanç quadre.
9. Un altre projecte ven un producte a 8 €, amb un cost variable de 3 € per unitat i uns costos fixos de 1.000 €/mes. Calcula el seu **punt mort**.
10. Definix què és el **marge de contribució** i calcula'l per a un producte que es ven a 12 € i el cost variable unitari del qual és de 7 €.

11. Per a una pastisseria l'equip apunta estes despeses: forn 800 €, mostrador 300 €, web 200 € (que es paguen una sola vegada) i, cada mes, lloguer 400 €, matèries primeres 350 € i subministraments 100 €. Calcula la **inversió inicial** total i les **despeses corrents** mensuals.
12. Un projecte valora comprar una màquina que costa 1.200 € i que li permetria estalviar 200 € al mes. Calcula el seu **termini de recuperació** i indica què significa.
13. El compte de resultats d'un projecte mostra uns ingressos de 4.000 € i unes despeses totals de 4.500 €. Calcula el **resultat** i indica quina situació reflecteix.
14. Explica amb les teues paraules per a què servixen els **impostos** i què és l'**Estat del benestar**.
15. Què és l'**economia submergida** i per què perjudica tots, fins i tot qui complix amb Hisenda?
16. Explica què és la **fiscalitat verda** i posa un exemple de comportament que busca premiar i un altre que busca encarrir.
17. Explica què és el **retorn local** i digues quin d'estos dos projectes deixa més impacte en la seua comunitat:
A) compra a proveïdors del poble i contracta veïns; B) importa tot de fora i subcontracta fora. Tots dos facturen el mateix.
18. Què és la **petjada ecològica** d'un projecte? Nomena els quatre punts crítics on convé mirar per a reduir-la.
19. Definix **valor compartit** i posa un exemple senzill d'un projecte que guanye diners alhora que aporta al seu entorn.
20. Què són els **ODS** i com ha un projecte de triar els seus? Proposa un ODS adequat per a un projecte de reparació de bicicletes i justifica'l.

SOLUCIONARI

1. Despeses totals = compres + lloguer + sous = 3.500 + 1.800 + 2.200 = 7.500 €.
Resultat = ingressos - despeses = 9.000 - 7.500 = **1.500 €**.
Com que el resultat és positiu, hi ha **benefici** de 1.500 €.
2. L'actiu és allò que l'empresa té; el passiu i el patrimoni net són d'on ix el diner.
 - a) Forn → **actiu** (un bé que es posseïx).
 - b) Préstec bancari pendent → **passiu** (deute amb un tercer).
 - c) Diners en el compte → **actiu** (tresoreria).
 - d) Aportacions dels socis → **patrimoni net** (finançament propi).
3. Marge de contribució per polsera = preu - cost variable = 5 - 2 = 3 €.
Punt mort = costos fixos ÷ marge unitari = 600 ÷ 3 = **200 polseres al mes**.
Això significa que fins a 199 polseres hi ha pèrdues, en la 200 es cobrixen just tots els costos (resultat 0) i a partir de la 201 comença el benefici.
4. Ingressos = 350 × 5 = 1.750 €.
Costos variables = 350 × 2 = 700 €.

Costos totals = costos variables + costos fixos = $700 + 600 = 1.300 \text{ €}$.

Benefici = ingressos - costos totals = $1.750 - 1.300 = 450 \text{ €}$.

Comprovació amb el punt mort: es venen $350 - 200 = 150$ polseres per damunt del llindar; $150 \times 3 \text{ €}$ de marge = 450 € . Coincidix.

5. Unitats per damunt del punt mort = $300 - 200 = 100$ polseres.

Benefici = unitats per damunt $\times$ marge = $100 \times 3 = 300 \text{ €}$.

Comprovació completa: ingressos $300 \times 5 = 1.500 \text{ €}$; costos variables $300 \times 2 = 600 \text{ €}$; costos totals $600 + 600 = 1.200 \text{ €}$; benefici $1.500 - 1.200 = 300 \text{ €}$. Coincidix.

6. Finançament propi: pertany a l'empresa o els seus socis i no cal tornar-lo.

Finançament aliè: ve de fora i normalment cal tornar-lo o justificar-lo.

a) Microcrèdit $\rightarrow$ **aliè** (préstec a tornar).

b) Estalvis dels socis $\rightarrow$ **propi**.

c) Subvenció $\rightarrow$ **aliena** (recurs extern, no és dels socis).

d) Beneficis reinvertits $\rightarrow$ **propi** (autofinançament).

7. Economia circular = tancar el cicle dels materials en compte de tirar-los.

- **Reduir**: ajustar la producció a la demanda diària per a generar menys pa sobrant i gastar menys energia en el forn.

- **Reutilitzar**: oferir envasos retornables o bosses de tela reutilitzables a la clientela.

- **Reciclar**: separar i reciclar farina, cartó i oli usat, o donar el pa del dia a un banc d'aliments en compte de tirar-lo.

8. Igualtat del balanç: Actiu = Patrimoni net + Passiu.

Total actiu = $1.200 + 500 + 800 = 2.500 \text{ €}$.

Allò conegut de la dreta = $1.500 + 400 = 1.900 \text{ €}$.

Préstec = $2.500 - 1.900 = 600 \text{ €}$.

Comprovació: $1.500 + 600 + 400 = 2.500 \text{ €}$, igual que l'actiu.

9. Marge de contribució = preu - cost variable = $8 - 3 = 5 \text{ €}$.

Punt mort = costos fixos $\div$ marge = $1.000 \div 5 = 200$ unitats al mes.

Per davall de 200 unitats el projecte perd; a partir de la 201 comença a guanyar.

10. El **marge de contribució** és allò que aporta cada unitat venuda a cobrir els costos fixos: és la diferència entre el preu de venda i el cost variable unitari.

Marge = $12 - 7 = 5 \text{ € per unitat}$.

Significa que, de cada unitat venuda, 5 € servixen primer per a pagar els costos fixos i, una vegada coberts, per a generar benefici.

11. La inversió inicial es paga una vegada; les despeses corrents es repetixen cada mes.

Inversió inicial = $800 + 300 + 200 = 1.300 \text{ €}$.

Despeses corrents mensuals = $400 + 350 + 100 = 850 \text{ € al mes}$.

L'equip necessita 1.300 € per a arrancar i, a més, cobrir 850 € cada mes amb les vendes.

12. Termini de recuperació = cost de la inversió $\div$ estalvi o ingrés mensual = $1.200 \div 200 = 6$ mesos.

Significa que en 6 mesos l'estalvi generat iguala allò invertit; a partir d'ahí, tot allò que estalvie és guany.

Com abans es recupera la inversió, menys risc s'assumix.

13. Resultat = ingressos - despeses = $4.000 - 4.500 = -500 \text{ €}$.

El resultat és negatiu, així que hi ha una **pèrdua** de 500 € : el projecte gasta més del que ingressa. Caldria pujar ingressos (vendre més o pujar preu) o reduir despeses per a donar-li la volta.

-
14. Els **impostos** són les quantitats que ciutadans i empreses aporten a l'Estat per a finançar els servicis públics dels quals tots ens beneficiem: sanitat, educació, pensions, carreteres, seguretat.
L'**Estat del benestar** és eixe conjunt de servicis i prestacions que protegeixen la ciutadania i que se sostenen amb eixos impostos. Pagar impostos és una responsabilitat ciutadana: qui usa un hospital públic o una beca disfruta d'alguna cosa finançada entre tots.
15. L'**economia submergida** és el conjunt d'activitats que s'oculten a Hisenda per a no pagar impostos: treball en negre, vendes sense factura, ingressos no declarats.
Perjudica tots perquè cada euro que no es declara és un euro menys per a la sanitat, l'educació o les pensions. A més, obliga qui sí que complix a suportar una càrrega major per a sostindre els mateixos servicis. Un projecte amb impacte positiu de veritat juga net amb Hisenda.
16. La **fiscalitat verda** són els tributs dissenyats per a desincentivar allò que danya el medi ambient i premiar allò que el cuida, amb la lògica de qui contamina, paga.
· Busca **encarir**: l'ús d'envasos de plàstic no reutilitzable (impost específic) o les emissions contaminants.
· Busca **premiar**: el vehicle elèctric o les energies renovables, mitjançant bonificacions fiscals. Per a un projecte, les decisions sostenibles poden tindre a més avantatges fiscals.
17. El **retorn local** és la part dels diners que el projecte mou i que es queda circulant en l'economia de proximitat (proveïdors pròxims, ocupació local).
El projecte **A** deixa més impacte: paga al poble i ocupa veïns, així que els diners es queden i tornen a circular en la zona. El projecte B trau quasi tot el diner fora, per la qual cosa el seu impacte local és menor encara que facture el mateix.
18. La **petjada ecològica** és el conjunt de recursos que consumix i de residus i emissions que genera l'activitat d'un projecte.
No fa falta mesurar-la amb exactitud: basta identificar els seus punts crítics, que són **materials, energia, residus i transport**. Sabent on aprieta més, el projecte pot reduir-la amb mesures concretes.
19. El **valor compartit** es dona quan la forma de guanyar diners d'un projecte produïx, alhora, un benefici per a la comunitat i el medi ambient. No és regalar part del benefici després, sinó dissenyar el projecte perquè guanyar i aportar siguin la mateixa cosa.
Exemple: una empresa que arreplega fruita excedent d'agricultors de la zona i la transforma en melmelada guanya diners, evita balafament (impacte ambiental) i dona eixida a la producció local (impacte social) alhora.
20. Els **ODS** (Objectius de Desenvolupament Sostenible) són un marc comú de 17 objectius de l'ONU. La regla és l'honestedat: un projecte tria només **un o dos ODS** amb els quals contribuïska de veritat i puga demostrar-ho, en compte d'estampar els 17 logos.
Un projecte de reparació de bicicletes encaixa amb l'**ODS 12 (producció i consum responsables)**: en arreglar en compte de comprar nou, allarga la vida dels productes i reduïx residus. També connecta amb l'ODS 11 (ciutats sostenibles) si fomenta la mobilitat en bici.